

Akademický rok 2019/2020

Bakalářská práce – posudek oponenta

Jméno a příjmení studenta: Natálie Pejchová

Název práce: Kamikakushi

Slovní hodnocení:

Na počátku studia byly Natáliinou doménou intimní kresby víceméně deníkového charakteru a formátu. Vlastním malířským možnostem se ovšem věnovala většinu dosavadního studia. Výsledky byly střídavě nadějně, uspokojující i sporné. Tak to také sama vnímala a usilovně pracovala na dalších a dalších obrazech. Smíme-li vzpomenout její osobnostní rysy, bych to vedle hypersenzivity jistě bude zarputilost, díky které dokáže čelit vlastní nespokojenosti i pocitům nepochopení. A že jich během čtyř let na FaVU bylo. Právě u bakalářské práce s potěšením konstatuji, že patrně překročila Rubikon, který překročit potřebovala. Poprvé zdárně formulovala potřeby malby u velkého formátu. Uvolnila se koloristicky, což bylo důležité, protože se jedná o stavební kámen jejího pojetí obrazu. Dopracovala se k zajímavému, nervnímu štětcovému přednesu, bezprostřednímu, ale strukturovanému pojetí plochy, zlepšila prostorovou výstavbu obrazů a našla vyvážený vztah k dekorativismu, kterým dříve po povrchu kreseb i maleb umně tkala zjemňující závoje, až za nimi přestávala být zřetelná tvář/nost malby. Všechny tyto aspekty malby může dále rozvíjet, stane-li se jí bakalářská práce vodítkem.

Obsahové zpřesňování úzce souvisí s formálním provedením práce. Pohnutkami k obrazům jí byly snové vize či chvíle intenzivního prožití skutečnosti, v obou případech tedy jakési osobní smyslově-emocionální otřesy. U bakalářské práce je zjevné, že správně posoudila limity jejich popisného zpracování. Dobře víme, že pouze velmi schopný vypravěč dokáže sny přednést, aniž by pro posluchače byly nudné. Natálie se zabývá něčím podobným ve vizuální oblasti. Tématem jí jsou „cestování z běžného stavu vědomí do hlubších vrstev nazírání skutečnosti“, nebo ještě konkrétněji „únos“, kdy jsme vtaženi do skutečnosti, která ožívá, ztrácí své všednodenní kontury a hranice, a stává se magickým časoprostorem. Jedná se jí o postižení „ducha věcí“, „cestu k poezii“, „bdělou snivost“, „imaginaci v přítomnosti“, o „pohádkovost“ a o „unesení do světa fantazie, kde se realita transformuje do symbolů, představ, vzpomínek“. V malbách se proto vzdaluje od popisu prvotních „událostí“ a jejich účín se snaží transponovat do jazyka malby, který by v ideálním případě měl obdobně vztahovat nás. Je na místě dodat, že její přístup je do jisté míry elitářský, neboť si vyžaduje specificky zkušeného recipienta, který tento jazyk ovládá. Jde-li Natálii o jakýsi imerzivní účín, je pro mě vlastně otázkou, proč autorka volí médium malby. Nemohu jí navrhnout, aby se porozhlédla, čím by si nás podmanila snadněji, spíše toužím po promyšlené obhajobě její vlastní volby.

O autorčině vidění světa lze přitom uvažovat v kontextech zesilujícího se environmentálního myšlení, opětovného promyšlení animismu, ale rovněž v rovině generační imaginace, která byla utvářena Harry Potterem, Stmíváním nebo fantasy. Řešení titulního obrazu *Kamikakushi* s pařátnatými prackami v prvním plánu zase jako by vypadly ze světa počítačových her. Alespoň s něčím z toho Natálie vědomě pracuje, i když ne jako s pokulturními referencemi, ale jako s podhoubím, ze které může vyrůst surreálná obraznost naší doby.

Bakalářská práce splňuje nároky rozsahu i naplnění zadání. Z hlediska přínosu je pro mě vynikajícím výsledkem v této fázi studia, neboť nejenže je osobním posunem pro autorku, ale nabízí rovněž potenciál k dalšímu rozvíjení. Návrh hodnocení je tedy jednoznačný a následující poznámky mají posloužit jako případné podněty před další prací.

První podnět: Třebaže se obrazy vzájemně blíží z hlediska základních východisek a přístupu, z hlediska jejich formálnímu provedení si nejsou zas až tak blízké, jak by se mohlo zdát. Položme si společně otázku, za jakých okolností může být přínosem (ale i nebezpečím) větší jednotnost. Z textu Natáliiny obhajoby jasně vyplývá, že se obává rutiny a malířské manýry. Nezesílila by však větší konzistence provedení vazby jejího neo-animistického vidění světa? Nebylo by dobré zkoušet cesty, která by k této jednotnosti vedla, ale k manýře by nesklouzla?

Druhý podnět: Zamýšlela se Natálie nad tím, proč náměty jejích obrazů úplně obcházejí všechno, co bychom se záměrnou nablíostí nazvali „výdobytky 21. století“? Není v jejím přítomném pohledu na skutečnost vždy obsažena krůpěj nostalgie nebo odmítání? Nebo se jedná o vyhýbání se přílišné časové zakotvenosti? Z čeho to pramení? Je možné potkat ježibabu v Tescu?

Otázky k rozpravě: Otázky jsou obsaženy ve slovním hodnocení.

Závěrečné hodnocení: Práci doporučuji k obhajobě.

Návrh klasifikace: A

Posudek vypracoval(a)

Jiří Ptáček

Datum: 13. 8. 2020

(Podpis oponenta)